

ÎN MLAȘTINA LUI NOIEMBRIE

ALTCINEVA

VALAKI MĂS

*Acum ne scaldăm în singele zmeului,
în făptura altora, ca și astfel să
fim recunoscui*

I. Nimfa

Într-un brad de șapte soți
Peste nori broscoi-netoți
Baba Cloanța vîjiînd
Arde în oglind-argint

II. Soare, Lună

Luna-i stinsă-n negru soare
'n zece unghii iar răsare

III. Broască-iască

Grija buhii îi broasca
A cremenii îi iasca
A dascălului doasca
A junilor Parasca

IV. * * *

Nu-i cine nici parte
Să te poată scoate
Rosturi mode trec în val
Ce urmează e Real

V. Scenariu

Ne absoarbe nimicitoare
Inconștiența, crește
iarba, o ronțăie mielul ceresc

VI. Icoană cu îmbrățișare

Tînțari siamezi s-ar frînge
Spre două zdrențe de sînge
Am tălpile prinse în ținte
în brațe-mi strîns v-aș cuprinde

VII. U-iiu!

Suflă prafuri cloanța rea
Crîșma bună-i vai de ea
Cumetrița-n beri se spală
Schimbare socială

Addenda:

Bal de băieți

Iată băiețimea-n bal
Ceai de puști bal-canibal
Nu se fumează nici se bea
Mănînc-un omuleț de nea

SABAT

BOSZORKÁNYSZOMBAT

Lămîi cu mutrișoare zbîrcite
pîndesc în geam hămesite

dau onorul bătoase pe drum
unt făină zahăr ceai săpun

o mașină de spălat se smiorcăie
un ciolan de porc se zbenguie

ape nou-născute se văicăresc
în trenul gros călători se-mbulzesc

ochelarii au mereu vise oarbe
măturile dau singure din labe

GORGONA

GORGÓ

Vă spun, sînt fără vină, fiindcă:
nu știu acei ce mor, dar în zadar
eu îi privesc
în față.

Doar dacă, vai, la rîndul lor,
privesc și ei în ochii mei
abia atunci mor ei.
De frică.

ȘTIREA MORȚII

A GYÁSZHÍR

năvălind în căldura nefirească de octombrie
unde se rupe a după-amiezii piftie străvezie
destinatarul își prinde fața în palme
se ascunde după un vâl șiroind, din gură

ca nuci rostogolite îi zuruie
cuvinte, și fiecare fuge pe pămînt
din fața rațiunii și amintirii
în clocot venind ceată imensă,

în fruntea lor cel mort, tot ce-a făcut și spus,
cum a trăit neîntrerupt, cum s-a țesut
însuși în alții, cum sens în el și-a aflat
materie cît un oftat, și cum plescăind
timpul se închide și se deschide în urmă-i și-n fată-i

și al amintirii pîlc toropit
îl încheie stupoarea.
Rămas singur în după-amiază destinatarul
încet își revine.
Altfel decît pînă acum a trăit.

MICĂ SERENADĂ

KIS ÉJI ZENE

Vermouth Cinzano Blanc
Vermouth Cinzano Rouge
Vermouth Martini Blanc
Vermouth Martini Rouge

SEARĂ

ESTE

Untura doarme înfofolită,
cratița cu drag o îmbrățișează.
Soba țipă ușor și flacăra
își uită limba scoasă, atît de somnoroasă-i.

ÎN FIECARE NOAPTE

MINDEN ÉJJEL

Noapte de noapte, pînă dimineța,
îmi păzesc papucii, dorm lîngă ei.

Pijamaua nu-mi cunoaște fața,
noapte de noapte, în mătasea ei.

PENSULĂ

ECSET

Transformă lumea în pete,
pînă se-nmoaie-n cîntec, cătinel,
În vise-i vacă blîndă
și linge pînza ca pe un vițel.

SEPTEMBRIE

SZEPTEMBER

În septembrie fiecare
încheie cu haina
mai multă căldură.
Deși septembrie gîndește
un ferăstrău care
înfulecă și, clocotind,
un ceaun
cu magiun.

DIFUZOR

HANGSZÓRÓ

Difuzorul
doar de necaz urlă!
că nu poate face gură.

OGLINDA

TÜKÖR

În realitate pare să nu existe.
Cel puțin ea
nu simte c-ar fi în viață:
în fiecare zi trebuie să asiste
cum se îmbracă fetele
și-i rîd în față.

PLANTĂ AGĂȚĂTOARE

FUTÓNÖVÉNY

Despre sine poate să afirme
că drumul i s-a terminat,
nu mai are cum să se agațe.
Iar cînd a fost să privească
în jos, prima oară, a observat
că nu mai știe (de pe ațe)
cum se coboară.

BICI

OSTOR

Încolăcit în cui,
lung, crește un bici.
De-aici, pîndește vremea
cînd va gusta din carnea fiecui.
În valuri frica dă năvală,

se-neacă țipătu-mi în gură:
mi-e teamă, nu de lovitură,
dar, de-aș fi bici,
prin mine cîte nu s-ar face?!

JOC

JÁTÉK

Întotdeauna jocul este un pic serios,
în lucruri serioase și un pic de joacă.
Pe tocilă cuțitul se joacă,
abia în carne se ia în serios.

LALELE

TULIPÁNOK

Sînt prea simțitoare lalelele:
la orice adiere clatină capul, vibrează.
Ce s-jar face însă de s-ar da o lege
să le mîncăm la amiază?

FLORI

VIRÁGOK

Au sunat. Așa au intrat
florile în casă. Adică în vază.

Au privit împrejur. Le-a plăcut aici în locuință,
asta le-a preocupat și altceva mai important
n-a fost, în nici o privință.

Dar se obișnuiseră că
înfloresc
cum doresc,
și aici, iată,
în fiecare zi, fiecare e puțin retezată.
Visele lor sînt tunse,
în fiecare dimineață, puse în apă de gheață,
sînt forțate să înflorească proaspăt, cu poftă.

Și s-au săturat.
Nici admirația nu le-a mai trebuit.
Deja detestă
camerele astea luminoase.
De ură nici parfum n-au mai dat.
Au complotat și s-au ofilit.

LEGUME, FLORI
ZÖLDSÉG, VIRÁG

Roșii gelatinoase
plutesc prin fața soarelui,
căpșuni ridați, zbîrciți
albicioși
se zbat în compot,
o garoafă albă suflînd vis
se întinde, singură de tot.

La balul de fete se-adună, se-adună.

Curg și se strîng, sîsîie,
Ziziie — dospesc — şușotesc

în vase, pe polițe;
gloriosul dafin, acoperind peștele,
răsaduri vii, gelatinoase vine
cresc împrejur.

Seara, pînă la pat omul se furișează.

NIMB DE LUNĂ, SFÎRȘIT DE IARNĂ
HOLDUDVAR, DICSFÉNY, TÉLUTÓ

Tot mai aproape de oraș
cercul lupilor, urșilor
ciori fleșcăraie copilă
cu dinți iernoși

Abur și frig îmi prind inima
Bruma
unei dureri străine

Omizi uriașe șchiopate prin negru
fum oastea furnicilor pornită la
drum costelive în cocine
animale cu privirile goale
în lumină de plumb în noapte
în zamă de cazarmă
violoniști în frac zboară
într-o cîrnătoasă primăvară
o, Invocație, pogoară!

Nu poate mintea cuprinde: o
hartă nouă în palme se desfășoară
pielea în jupoi pe regiuni
harta fizic-a foamei solul
de lut de netrecut al celor șapte

piei: de aici plînsetul
se întoarce-n cel care sapă
grotă și groapă

o, Invocație.

În ochi
ieșită din orbite
atenție scrutătoare gelatină
temătoare *Semper idem* Germen
în porumbu-nghețat pe tulpină
inscripție unsuroasă de lună;
stație radio în burtă
bruiată poliglotă fetiță
care vorbește: „Aici
Grozăvar. Transmitem
prima emisiune a zilei în limba
maghiară

Ora exactă”

---

ora unu a sosit ding dong ding
lămpile se sting Doamna Noastră a venit
în turn iute s-a suit

La asta porumbeii hîșș! în o mie
de părți bucăți de lavă cu pene
se izbiră, sfîrîră pe caldarîm

Pe gheața goală
mașinile țipară

în iesle prima rîndunică
în frac cînta la vioară
ison despre Iason și despre
lîna de aur din poveste.

DANSURI CLUJENE [STRIGĂTURI DE NUNTĂ]

KOLOZSVÁRI TÁNCOK [LAKODALMI RIGMUSOK]

1. Mincinos mi-i dragu', Doamne,
Ar muri, trăind, de foame!
Uiuiuiu — iuiu!
2. Mi-aştept mîndruţu' feeric,
În eternul întuneric!
Uiuiuiu — iuiu!
3. Să ne naştem, gaie mare,
Dac-om avea aprobare!
Uiuiuiu — iuiu!
4. Clanţa-clanţ cu foarfeca,
Strînge-ţi puica potrivea
Corbu' pe potrivea ta!
Uiuiuiu — iuiu!
5. Balla îi numele meu,
Îl pun pe foc dacă vreau!
Uiuiuiu — iuiu!
6. Ulcioare, la foc săriţi!
Acolo joacă moşii-părinţi!
Uiuiuiu — iuiu!
7. Ne trecem — au zis — jucînd,
Dar ca la atac, în rînd!
Uiuiuiu — iuiu!

GHICIT RĂUTĂCIOS [JOC IUTE]

GONOSZ JÓSLAT [GYORS TÁNC]

Var în cap are să-ţi cadă
Ai să-nveţi pe orbi să vadă

Pantofii ți s-or stîlci
Alții mai buni nu-i găsi

Vîntul te ia nu mașina
Iarna te îneacă tîna

Îți frămînți, vai, mîinile
Te ciugulesc grijile

După moarte plîngi nechezi
Dar trăi-vei, ai să vezi

PRINȚUL

A HERCEG

Făină de nea; se coc pogăci rotunde
în oraș liniștea scînteiază,
tace prințul nenăzdrăvan
și boabe ieșite din păstăi defilează.

Prinț-verde trece pe strada lor
în sus, printre brazi se arată,
luni clătinate ard între coarne de
capră. Noaptea-i înceată.

Prințul deschide ușa. Vîntul o izbește în urmă-i.
La capătul patului nimeni nu șade.
Suflă nițel la flaut prințul
apoi își doarme prinția.

BASM

MESE

Pîrîiașe mici, trecătoare
— după ploaie — un timp au strălucit,

și precum călătorii pe mare
un cântec hămesit au mîrîit.

Întrebară un copac gros cît o butină,
dacă are știre despre apele zvelte.
Acesta o creangă își clătină,
și îndată tensiunea prinse să-i salte.

O rădăcină își făcu băi de picioare,
și cînd se gîndi că vine poștașul,
își suflecă ierburile și cu-o piatră tare
începu să se frece, așteptînd răvașul.

SĂRBĂTOARE POPULARĂ

NÉPÛNNEPÉLY

A clinchetit mustul în pahare,
s-a revărsat carnea de purcel,
labele i-au țipat înspre cer,
pîinea a fîlfiit ca un ciucure moale.

A fost vată de zahăr, călușei, mici,
bărci, muzici fripte, mulțime de popor,
fotografi cu căprioare împăiate, pitici,
iar pe jos, înflorit, gunoi multicolor.

Acasă, în oglinzi goale s-au împlinit
copiile trupurilor prudente.
Seara, pe străzi, a năboit
zbîntuiala de suflete adolescente.

Ghirlandele, de pe la alte serbări,
le-au trăznit izuri cu osanale lumești.
Ghemuiți lîngă jar, pe frigări,
se încălzeau cîțiva pești.

RUGĂ PENTRU CĂLDURĂ

IMÁDSÁG   MELEGÉRT

Azi e sărbătoare
și în prăvălie
cum stăteam la rînd
căldură așteptînd
am surîs
dar în prăvălie n-aveau cum să știe
de ce surîd tocmai la rînd

mă bucuram rîzînd
că în marea prăvălie
eram atît de mulți la rînd
dar-mi-te pe pămînt
în prăvălii
cît de mulți om fi acum la rînd.

VIAȚĂ

ÉLET

Cu vaporul n-am fost încă
doar legănarea-i a ajuns la mine.
Balaurul nu l-am văzut vreodată,
i se aduce însă țeasta retezată.

Prea des și repede se întîmplă lucruri;
s-a risipit demult și bietul om,
a mai rămas în cuier un palton.

PRIMĂVARĂ, 1967

TAVASZ 1967

Furtunoasă-i primăvara, ca răceala,
fulgi de petale în priviri se-ngîină.
Apa îmi freamătă zgrăbunți pe mîină,
și-abia de-mi mai suport înflăcăreala.

Pe pian, aiurea, pasc notele împrăștiate,
pe Pămînt se scuiță cît nici nu crezi,
iarba năpădește aprig, vacile-n cirezi,
cozi noi și-au pus, mai curate.

Cîmpul de flori parcă-i un dric tras de o loază,
iar păsărețul cloncăne, scuturat de sunete,
mă bucur și eu de primăvară,
cămila de oază.

POVESTE DESPRE LAPTELE BĂTUT ȘI DESPRE EDUCATOARE
MESE AZ ALUDTTEJRŐL ÉS AZ ÓVÓNÉNIRŐL

deci Comisia de Numărat Voturi
(pe atunci exista așa ceva!) toată ziua
a numărat voturi, cred.
Și au fost întotdeauna destule
ridicări de mîini, buletine, blablatine.
Au adunat grămadă voturile cele multe
Comisia cu mîini și picioare a năpădit pe ele,
nici nu puteai să te miști de atîția nu-nu-uri
dar și mai și de puzderia de da-da.
E plictisitor să numeri, recunosc.
Și astfel Comisia a recurs la un șiretlic.
A descins. Și pe loc
a inventariat tot

ce putea fi găsit ca da.

Pe strada Francisc David *, grupa mare,
merge cu educatoarea să bea lapte bătut

Și, țipînd, o arată:

Ea e!

AUGUST

AUGUSZTUS

August

plin de izul de must,

în ape calde

peștii se umflă.

În august, deodată, stejarii tineri

în demnitate mai cresc.

Întimp ce-i trag pe toți după mine,

pe sus, stele buimace pufnesc, se stropșesc.

IDILĂ

IDILL

Coridoarelor înnoadă-le cozile.

Sirena mugește s-o mulgă zorile.

Și rîul deasemeni cu zgomot sosește.

În al șobolanilor fort doar un țipăt de strajă,

În hambar tăcerea învinețindu-se pe podea.

La radio ascult Noaptea.

VICTORIE

GYŐZELEM

Bătălia dura deja de trei zile
și păsări flămînde pe leșuri năvăleau roi.
Totul era acoperit de grele cadavre
cu drag îmbrățișate de noroi.

În apropiere apa curge ca de obicei
și ziua merge înainte, nu stă de-a curmeziș.
Și-ar împleti coarnele luna
și seara ar șovăi, înainte de a coborî pe furiș?

Amurgul s-a scurs și-s nesfîrșit de mulți
pe cîmp, roată, întinși la pămînt.
S-au măcinat toate armele, hainele
oasele s-au amestecat în apă și vînt.

Pe scoarța copacilor împușcați curge rășină
țîșnește al dimineții miros susurător.
Cine pierdu și cine oare muri învingător? —
se tot întreba, singur, Domnul la tribună.

CE BINE

MILYEN JÓ

Tristețea — ca și mașina blindată —
dacă explodează distruge în ea și trupul.
Ce bine că-i pace
și eu strig degeaba
ca o precupeață la ultimul pește.

MAȘINĂRIA

A   *MASINA*

Acest mehanizm bine uns
poate fi scos din casă. Pe scări
în jos nu e ușor. Dar
iată strada! Trece de-a lungul
pufăind, pînă în stație întrebuițează
pe rînd articulațiile inferioare, acolo
stă. Îl rezemi de un copac.
Și, dacă autobuzul vine, îl aburci
pe cele cîteva scări, printre vreo cîteva
sute de oameni. Să-l sprijini nu trebuie,
așa, îndesat între trupuri, stă
și singur, articulația de sus
o poți descleșta. Deschide un geam
și astfel vă puteți transporta pînă la stația
finală. Nu-i târziu niciodată
să te miști pînă la clădirea plată,
din capătul străzii, portarul
duce două degete
la chipiu, așa a fost învățat să fie respectuos
cu mașinăria ta. Și o
pun la treabă. Nu se plînge. Doar te blestemă.
N-o mai du nicăieri altădată.

DOUĂ DANSURI

KÉT   TÁNC

Încet

Reînviu. Precum vîntul.
Prinde viață. Prinde. E viu.

Repede

Poate cineva m-a răsucit
Și asupra-mi aprinde — instinct și staul,
suflă din foc sulf și mentă.
Poate. Se joacă doar cu mine,
Raza mă-nșiră pe fir. Lama.
Spre mine, ochiul atent, privirea atentă.
Dar și eu mă uit; în Ochi tocmai intru.

POVESTESC CE FEL DE RĂZBOI
ELMONDOM MILYEN HÁBORÚ

Liniștea precum podul și sub el mine
frica grenadă amorsată în pumn
timpul hățiș ascunzător e acum —
calmul, revoluționar exilat

(mai m-ai iubit și altădată?)

prăbușire
pe piept lacăt enorm
roșu, un zero începe șirul de numere

și încă în aer de arzi
pe pământ nu moarte ajunge:
spuză fericită

De lungi, târăgănite minute
fulgerul se deschide

Versul se dezbracă, tăcere se alege de el.

ÎN AL CĂRUI CORP MĂRI
KINEK   TESTÉBEN   TENGEREK

Anotimpuri se deschid
cu pocnet sec de lalele
Încet mă dezleg
mă dezleagă cei care pleacă

Închegatele paralele

Sîngele-și urmează căile măsurate
Soare de gheață înoată încet
în suvoiul de oameni cu ochi holbați

În copac nu mișcă nici îndurare
Sînt scurtă și fără cruțare
închisă-ntr-un singur epitet

ÎN MLAȘTINA LUI NOIEMBRIE
NOVEMBER   MOCSARÁBAN

Contopite parce de lună
Imagini alunecate însîngerate
bărci din piei de vițel Noapte cu sevă
de floare De moliciunea gîtului zgarde
În globii ochilor rotindu-se albe
o lună plină cu flacără arde
Obiectul dragostei străluce se sparge